

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ฟังธรรม ธรรมะ ธรรมะเป็นสังขธรรม สังขะ อริยสังขะ สังขะความจริงนะ ความจริง เป็นสิ่งไม่ตาย อริยสังขะ เห็นใหม่ ไม่เกิดและไม่ตาย สิ่งที่ไม่เกิดไม่ตายมันจะเกิดขึ้นมาจากสิ่งที่ เกิดและตาย เกิดและตายคือสังขะ ความเวียนตายเวียนเกิดนี่สังขะ อริยสังขะมันพลิกไปอีกทาง หนึ่งเลย ถ้าอีกทางหนึ่งมันเกิดมาจากไหน? มันเกิดจากการกระทำของเรา การกระทำนะ เวลาฟัง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราฟังธรรมไว้ แต่เราประพฤติปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติไม่ ขึ้นมาเป็นความจริงในหัวใจ มันก็เป็นการเกิดและการตายคือสังขะ

สังขะ เห็นใหม่ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาแล้วเราว่าเรา เข้าใจๆ อริยสังขะมันทิ้งนะ มันทิ้ง มันรู้จัก มันเป็นอกุปปธรรม อกุปปธรรมมันเกิดมาจากไหน ละ? เกิดมาจากความโง่งมของเรานี่แหละ เราก็โง่งมของเรา เราหาสิ่งใดของเราไม่เจอ เวลา ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเข้าใจๆ นี่เวลาทำบุญกุศล สิ่งนี้เป็นบุญ กุศลๆ บุญกุศลของใครละ? บุญกุศลของใคร? สิ่งที่เราคิดนะ เราคิดขึ้นมามันก็เป็นความคิดของเราทั้งนั้นแหละ

ถ้าความคิดขึ้นมา เห็นใหม่ นี่ความคิดมันไม่เป็นความจริง นี่เวลาสภาวะความแหว่ลื้อม สิ่งสภาวะแหว่ลื้อม เวลาคนที่แบบว่าต้องการร้ายเขาพยายามชวนชวายนของเขา ทำลายสภาวะ แหว่ลื้อมไปหมดเลย แต่มีคนกลุ่มชนหนึ่งที่เขามีความพอเพียงของเขา เขาพยายามรักษาของเขา นี่เขาก็อยู่ของเขาด้วยความสุขความสงบของเขานะ แต่มันไม่ร้ายไม่ร้ายใจ

นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมๆ เวลาว่าสิ่งนั้นเป็นมรรค ผล นิพพาน มรรค ผล นิพพาน เรา คาดเราหมายเอาทั้งนั้นแหละ ถ้าเราคาดเราหมายเอานะ สิ่งที่เป็นธรรมศึกษาแล้วเป็นคาบสองคม นี่คมหนึ่งเอาไว้พันกิเลส แต่เราไม่ได้พันกิเลสหรือเราเอาไว้พันหน้าของเราเอง นี่คาบสองคม

คมหนึ่งจะพันกิเลส เราต้องมีความมูมนะความหมั่นเพียรของเราเพื่อชำระล้างกิเลส แต่เวลาเราบอกว่าเราศึกษามา เราเข้าใจธรรมะแล้ว ธรรมะเป็นความว่าง ธรรมะเป็นความสุข

เราปรารถนาความสุขนะ เราปรารถนาความสุข ปรารถนาประสบความสำเร็จ แล้วเวลาปฏิบัติไปล้มลุกคลุกคลาน ล้มลุกคลุกคลาน เห็นไหม นี่เอาสิ่งนั้นเพราะอะไร? เพราะค้นหาซ่อนค้นหาแล้วเราคาดหมายผลก่อนไง พอเราทำอะไรเราก็ออยากเป็นเศรษฐี เราอยากมีเงินมีทองขึ้นมา เราทำอะไรเราก็ออยากเป็นเศรษฐีๆ นี่มันละล้าละลังไปหมด ละล้าละลังไปแล้ว เวลาจินตนาการไปแล้วมันก็ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถึงที่สุดแล้วมันเสื่อมสภาพไป นี่มีแต่ความน้อยเนื้อต่ำใจทั้งนั้นแหละ

กิเลส เห็นไหม ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ชำระล้างกิเลส ฟาดฟันกับกิเลส ไม่ใช่เอามาฟาดฟันเรา เวลากิเลสมันพาใช้ มันเอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาฟาดฟันเรา มรรค ผล นิพพานไม่มีแล้วแหละ ปฏิบัติมา นี่ปฏิบัติแล้วทำที่สุดแล้วไม่เห็นได้มรรคได้ผลเลย เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดไป เวลาบอกนรกสวรรค์ก็เขียนเสือให้วัวกลัว มันไม่มีอยู่จริงๆ ไง

ไม่มีอยู่จริงเพราะเรามีกิเลส มันบังตา ถ้ากิเลสบังตามันก็บอกว่าไม่มีอยู่จริง ไม่มีอยู่จริงแต่ไม่มีอยู่จริงทำไมสงสัยล่ะ? ไม่มีอยู่จริงทำไมมันเสียวอกในใจล่ะ? มันเสียวอกในใจเพราะมันก็ไม่แน่ใจว่าความไม่มีอยู่จริงนั้นมันจะจริงหรือเปล่า? แต่ถ้ามีอยู่จริงล่ะ? มีอยู่จริงกิเลสมันก็ขบขัน ขบขันว่าต้องการอย่างนั้น ต้องการอย่างนั้น ต้องการทำสมความปรารถนา ต้องการสิ่งที่เราทำแล้วมันจะได้มรรคได้ผล ได้มรรคได้ผลโดยกิเลสไ้ โดยกิเลส โดยการสมอ้างของมัน โดยไม่เป็นความเป็นจริง

ถ้าความเป็นจริง เห็นไหม ถ้าความเป็นจริง นี่เวลาคนสภาวะแวดล้อมเขารักษาของเขา เขามีรักษาของเขา เขาทำฝ่ายของเขา มันมีความชุ่มชื้นของมัน นี่พอদিনมันชุ่มน้ำไว้ ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารขึ้นไปมันก็พออยู่พอกิน ความพออยู่พอกิน ถ้ามันมีคุณธรรมในใจ ความพอใจ เพราะถ้ามีความพอมันจะมีความสุข ถ้าใครมีความพอในใจ ความพอในใจคนนั้นจะเป็นเศรษฐี แต่คนที่ยังหิวกระหายอยู่ ความเป็นเศรษฐีมันไม่มี แล้วเวลาปฏิบัติธรรม สิ่งที่เราเดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนา เราชวนขวยอยู่นั่น นั่นเป็นความกระหายไหม?

ถ้าเป็นความกระหาย ความกระหายสิ่งที่มีขึ้นไม่มา เห็นไหม คุณิเวลามารมันหลอก กิเลสมันหลอก บอกว่าทำสิ่งใดประสบความสำเร็จไปเราก็ชวนขวายเป็นกับมัน แล้วมันไม่มีสมบัติสิ่งใดเป็นของเราเลย มันตกไว้เป็นสมบัติสาธารณะทั้งหมดเพราะเป็นงานของโลก เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะให้ชวนขวายขึ้นมา ขวนขวายเพื่อเราๆ ถ้าชวนขวายเพื่อเรา ทำสิ่งใดขึ้นมาแล้ว เคนจกรม นั่งสมาธิ ภาวนา มันไม่มีใครเห็นคุณงามความดีของเราเลย ทำสิ่งใดก็ไม่มีใครเห็นความดีของเราเลย แต่ใจเรามันรู้ เห็นไหม

ถ้าใจเรารู้ นั่งงานของมาร งานของมารทำสิ่งที่มีขึ้นไม่มีอยู่จริง ทำสิ่งที่มีขึ้นเป็นสมบัติสาธารณะมันก็ชวนขวายอยากจะทำ เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำเพื่อประโยชน์ของเราๆ นี่เคนจกรม นั่งสมาธิ ภาวนา ถึงมันไม่สงบเราก็รู้เลยว่าเราทำความเพียร นี่เรานั่งสมาธิเรานั่งไม่ได้ เรานั่งแล้วมันจะโง่งว่งขนาดไหน แต่เราก็รู้ เราพยายามปฏิบัติตามรอยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะได้หรือไม่ได้เราก็รู้ของเรา แต่ถ้ามันมีอยู่จริง มีอยู่จริงที่ไหน? มีอยู่จริงก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไปแล้ว มีอยู่จริงเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ที่อยู่โคนต้นโพธิ์ อันนั้นเป็นสัจจะความจริง

นี่เวลาพระยสะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคนจกรมอยู่ “ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ” ที่นี้เดือดร้อนหนอ อยู่ปราสาท ๓ หลัง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคนจกรมอยู่ในป่า นี่ยสะเดินมาด้วยความทุกข์ความยากของเขา “ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย” โคนต้นไม้ไม่เดือดร้อน ไม่วุ่นวายหรือ? ปราสาท ๓ หลัง ๔ หลัง อยู่ด้วยความสุขสบายนั้นละ มันทุกข์ยากขนาดนั้น มันมีความเดือดร้อนขนาดไหน ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย ไม่เดือดร้อนไม่วุ่นวายเพราะอะไรล่ะ? ไม่เดือดร้อนไม่วุ่นวายเพราะหัวใจมันไม่คั่นรน

ถ้าที่นี้ไม่เดือดร้อน ไม่เดือดร้อนเพราะอะไร? เพราะมีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญา เวลาชยะออกมาจากปราสาท ๓ หลังมันเดือดร้อนไปหมดเพราะจิตใจมันขุ่นมัวไปหมดเลย ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่เดือดร้อน ถ้ามีสติมันจะคุมใจได้ไหม? ถ้าที่นี้ไม่เดือดร้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย ถ้ายสะไม่มีสติ ยสะก็ฟังไม่ได้ ถ้ายสะมีสติ ถ้ามีสติ สติมันก็กินมา พอกินมาจิตใจที่มันวุ่นมันก็สงบลง มันสงบลง ที่นี้เดือดร้อน ที่นี้วุ่นวาย ถ้าใจมันสงบแล้ว โคนไม้มันก็มีความสุข ที่ไหนมันก็มีสุขทั้งนั้นแหละ ไร่ปราสาท ๓ หลังมีแต่พินมีแต่ไฟ

เวลามาถึงโคนต้นไม้ ถ้าโคนต้นไม้ สิ่งที่มีอยู่จริงใจ ธรรมชาติมันมีอยู่จริง ธรรมชาติ สัจธรรมมันแปรปรวนของมัน ธรรมชาติมันมีอยู่จริง การเวียนตายเวียนเกิดถ้ามีอยู่จริง อริยสัจที่เหนือธรรมชาติมันก็มีอยู่จริง ถ้ามีอยู่จริง สักแต่ธรรมชาติมันล่ะ จากสิ่งที่มีตัวตนของเรา จากที่การกระทำของเราขึ้นมา ถ้ามันพัฒนาขึ้นไปมันจะเหนือธรรมชาติ มันเหนือธรรมชาติ เพราะสัจจะ คุณิ ไฟฟ้าเราไม่เห็นด้วยตา แต่มันช็อตนี้ตายหมดเลย ไฟฟ้าเราไม่เห็นด้วยตานะ แต่เราเชื่อใหม่ ไฟฟ้ามันมีอยู่ มันมีอยู่ จับสิ จับมันเข้าไปว่ามันไม่มี มันช็อตตายหมดแหละ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีอยู่จริง สิ่งที่มีอยู่จริง องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำมาแล้ว ปฏิบัติมาแล้วมีอยู่จริง เวลาความสุขความทุกข์ในใจของเรามันมีอยู่จริง ถ้ามีอยู่จริงขึ้นมา สิ่งที่มีสติปัญญา ความสุข วิมุตติสุขๆ ทุกคนสงสัยวิมุตติสุขมันเป็นแบบใด วิมุตติสุขมันเป็นแบบใด เรานี้พยายามแสวงหามาเพื่อให้ประสบความสำเร็จ สิ่งที่เราว่าเป็นความสุขๆ แล้วถ้ามันสละออกมันจะมีความสุขได้อย่างไร? มันจะเป็นความสุขเพราะมันเบา มันสบายใจ แล้วมันเบาสบายกิเลสมันก็บอกเบาสบายแล้วจะเอาอะไรใช้จ่ายล่ะ? เราจะอยู่อย่างไรกับโลกนี้ล่ะ?

โลกนี้มันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย แล้วเราจะทำอย่างไร? ถ้ามันมีปัจจัยเครื่องอาศัย คุณิ นักรบ นักรบ เขากินมือเดียว นี่ถ้าเราทำของเรา เราพออยู่พอกินของเรา เราทำของเรา สิ่งที่ยังพาอาศัย แต่ค้นหาความทะยานอยากมันซับซ้อนมากไปกว่านั้น สิ่งที่เราแสวงหาว่าจะเป็นความจริงที่เป็นความมั่นคงของชีวิตมันไม่มั่นคงกับชีวิตเลย แต่ถ้าคุณิ นักรบ สมัยพุทธกาลนะ ฤๅษีชีไพรอยู่ในป่าในเขา เขาเก็บพวกผลไม้เขาก็อยู่ของเขาได้แล้ว ถ้าเขาอยู่ของเขาได้เขาไม่เดือดร้อน ถ้าไม่เดือดร้อนโลกนี้ไม่เจริญๆ

ก็โลกนี้เจริญใจ พอโลกนี้เจริญมันก็เอาไฟเอาไฟมาเผาตัวเองใจ ถ้าโลกนี้เจริญ คนเราเกิดมา เกิดมาต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย เขาก็ต้องพัฒนา ว่าพัฒนา ประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่ค่อยพัฒนา ไร่เราก็จะพัฒนาใจของเรา ถ้าเราพัฒนาใจของเรา เห็นใหม่ นี่เราสงบระงับของเราได้ ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย แต่ถ้าใครมันยังเดือดร้อน ที่มันวุ่นวายอยู่ นี่มันเดือดร้อนวุ่นวายจากภายใน นี่โลกประสบความสำเร็จขนาดไหน คุณิ ประเทศที่พัฒนาแล้วอาชญากรรมมันจะมีมากมายมหาศาลเลย เพราะมันมีการแข่งขัน มีการช่วงชิงกัน แล้วถ้าช่วงชิงกัน โอกาสไม่มีมันก็ทำลงใต้ดิน พอลงใต้ดินมันก็มีปัญหาแล้วล่ะ เพราะคนเรามันมีปัญหาทั้งนั้นแหละ

คนเรามันจะยอมแพ้ที่ไหนล่ะ? มันไม่ยอมแพ้หรอก ถ้าไม่ยอมแพ้ นั่นไงเพราะเป็นเรื่องโลกๆ มันมีเล่ห์มีกล มันมีชั้นมีเชิงในโลกนี้ แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมามันโลกของเรา โลกทัศน์ ความรู้ความเห็นในใจของเรา เราทำดีก็เป็นความดีของเรา ทำชั่วก็เป็นความชั่วของเรา จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดมา มันมีอำนาจวาสนาของมัน มันก็มีปฏิภาณไหวพริบของมันเห็นไหม? จะทำอะไรใครมันก็มีสติปัญญา สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ มันยับยั้งของมัน แต่ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา ทำสิ่งใดมันมีแต่โอดแต่โอย มีแต่ความน้อยเนื้อต่ำใจใจ นี่เราไม่เท่าเขา เราไม่เสมอเขา

เวลาปฏิบัติธรรมไปถึงที่สุดแห่งทุกชั้นนะ มานะ ๕ เสมอเขาสำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา สูงกว่าเขาสำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา ต่ำกว่าเขาสำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา มานะ ๕ นี้เสมอกันเขายังไม่เทียบเคียงเลย นี่ไงแต่มันน้อยใจใจ เราไม่มีอำนาจวาสนา นี่มานะ มันเกิดมานะมันก็เกิดตัวตน พอเกิดตัวตนขึ้นมามันก็เกิด นี่สังโยชน์อันละเอียดข้างบนนะ

นี่มานะ ๕ ถ้ามันเสมอเขามันก็เสมอเขามันจะเป็นอะไรล่ะ? สูงกว่าเขาก็สูงกว่าเขา สูงกว่าเขาอยู่แล้ว นี่ต่ำกว่าเขาก็ต่ำกว่าเขา ต่ำกว่าเขาก็พัฒนาขึ้นมาสิ ต่ำกว่าเขาสำคัญว่าต่ำกว่าเขา เสมอเขาสำคัญว่าเสมอเขา สูงกว่าเขาสำคัญว่าสูงกว่าเขา แม้แต่สำคัญตนว่าสูงกว่าเขา ไปสำคัญทำไม? ถ้ามันไม่สำคัญนะ ถ้ามันไม่สำคัญมันก็ไม่มีความน้อยเนื้อต่ำใจ มันก็ไม่มีพินมีไฟมาแผดเผาตัวเราเอง ถ้าไม่มีพินมีไฟมาแผดเผาตัวเราเอง ไม่มีใครทำร้ายเราเลย

นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลามันชำระล้าง มันชำระล้างในใจของเรา ถ้ามันชำระล้างในใจของเรา มีสติปัญญาขึ้นมา ถ้ามันจะสูงกว่าเขา คำว่าสูงกว่าเขามันสูงที่หัวใจ คนเราเกิดมาก็มีร่างกาย มันก็เหมือนกันทั้งนั้นแหละ นี่ร่างกาย อากาโร ๑๒ คล้ายๆ กัน มันก็ไม่ต่างกันมาก แต่ปฏิภาณไหวพริบ บุญกุศลแตกต่างกัน ต่างเพราะบางคนคิดแต่เรื่องดีๆ ในหัวใจ คิดแต่เรื่องที่ดีๆ เรื่องที่เป็นประโยชน์ เรื่องที่เกิดมีความสุขความสงบ บางหัวใจเกิดมาแล้วคิดแต่ทำลายเขา มีความน้อยเนื้อต่ำใจ เสียอกเสียใจ เสียอกเสียใจก็บีบคั้นใจตัวเอง บีบคั้นใจตัวเองแล้วก็แสดงออกโดยการกระทบกระเทือนคนอื่นไป

นี่มันสูงมันต่ำกันที่นี้ไง มนุสสเดรัจฉานโน มนุสสเปโต มนุษย์เดรัจฉาน เห็นไหม กายเป็นมนุษย์ ใจเป็นเดรัจฉาน คิดแต่จะทำลายเขา มนุสสเทโว กายเป็นมนุษย์ จิตใจเป็นเทวดา จิตใจนี้เป็นเทวดาเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ นี่ถ้ามันจะสูงมันจะต่ำมันจะสูงต่ำกันที่นี้

แล้วเอาอะไรวัด? เอาสิ่งใดมาวัดความสูงความต่ำกัน เห็นไหม เวลาแสดงออก ทำบุญกุศล เสียสละทานกัน ก็ทำกัน แข่งขันกัน ชิงดีชิงเด่นกัน นี่สำคัญตนาๆ ฉะนั้น เราจะไปชิงดีชิงเด่นอะไรกับใคร? นี่ปฎิภาห เราให้ด้วยความบริสุทธิ์ของเรา ผู้รับ เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าเรามั่นใจของเรา

“เธอควรทำบุญที่ไหน?”

“เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ”

ถ้ามันพอใจเราอยากทำ ถ้าเราไม่พอใจมันขุ่นข้องหมองใจ มันอึดอันตันใจ เห็นไหม เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ แล้วถ้าเอามรรคเอาผลล่ะ? ถ้าเอามรรคเอาผลอยู่ที่เนือนาที่บริสุทธิ์ ถ้าเนือนาบริสุทธิ์นะเราทำของเรา นี่มันวัดกันที่หัวใจนี้ ถ้ามันจะสูงจะต่ำมันสูงต่ำที่หัวใจ ถ้ามันสูงต่ำที่หัวใจ สูงต่ำที่ความรู้สึกนึกคิดนี้แหละ เพราะมนุษย์จะกระทำต้องทำมาจากมโนวิญญาณ ทำมาจากมโนกรรม ถ้าไม่มีการกระทำของใจ ใจไม่นึกไม่คิดเราจะพูดออกมาไม่ได้ เราจะขยับเขยื้อนไม่ได้ เราจะทำหน้าที่การงานอย่างใดไม่ได้

สิ่งที่จะทำทุกๆ อย่างออกมาจากมโนกรรม ออกมาจากจิตตัวเริ่มต้น แล้วถ้าจิตตัวเริ่มต้น เราได้พัฒนา เราได้ดูแลมันเพื่อประโยชน์อันนี้ขึ้นมา เพื่อประโยชน์กับใจของเรา เห็นไหม นี้อย่าให้มันเป็นคาบสองคม คาบสองคมหมายความว่าเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเราไปคาดหมายผลไป เราว่ามรรคผลเป็นแบบนั้น ผลมันเป็นอย่างนั้น นี่เราไปคาดหวังผล แต่ถ้าเราศึกษาธรรม ศึกษาเราได้คาบมา เราได้สองคม คมหนึ่งที่จะมาทำลายตัวเองเราพยายามลบมันซะ แต่เราจะเอาคมนี้ไปทำลายกิเลสไป พันกิเลสมันอย่าพินหน้าตัวเอง ถ้าพินหน้าตัวเองนะมันจะน้อยเนื้อต่ำใจไปหมด ทำบุญก็ไม่ได้บุญ ทำดีก็ไม่ได้ดี

ทำดีใครจะบอกว่าดีล่ะ? ใครจะให้ความดี อ้าว ความดีก็เกิดกับเรา เราทำแล้วมันก็ความดี สมบูรณ์แล้วล่ะ นี่ความดีก็คือความดี ความดีก็สะอาดบริสุทธิ์ แต่ความดีต้องการให้คนยอมรับ คนดีต้องการให้คนมาสรรเสริญ โลกธรรม ๘ โลกธรรม ๘ สรรเสริญ นินทา โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ เราต้องการให้ปากทุกปากชื่นชมเรา เราจะไม่มีแล้วเราจะทุกข์ยาก เราจะได้มีคมนั้นพินเราเอง เพราะเราต้องการความชื่นชมจากคนอื่น แล้วเราต้องให้คนชื่นชม กว่าเขาจะพูดออกมา เขาก็ต้องต่อล้อต่อรองกับเราอยู่นั่นล่ะ

แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา เขาไม่พูดออกมาแต่ใจเขาเห็น ใจเขารู้ เขารู้ว่าคนไหนดี คนไหนไม่ดี ใจเขารู้ สูงหรือต่ำอยู่ที่ใจ เขารู้ ทำดีนี่เขารู้ แล้วเขาเลียวด้วย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้คนไม่ชอบ ไอ้พวกนักเลงหัวไม้ไม่ชอบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แต่ไม่กล้าเข้าใกล้ ไม่กล้าเข้าใกล้ แต่ไม่ชอบเลยเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพูดขึ้นมา แสดงธรรมขึ้นมามันตรงข้ามกับความรู้สึกนึกคิดของพวกนักเลงหัวไม้มัน นักเลงหัวไม้ถ้าใครส่งเสริมให้ไประรานคนอื่นมันชอบ แต่ถ้าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ขัดเกลามันไม่เข้าใกล้เลย มันรู้ของมันแต่มันไม่เข้าใกล้

นั่นล่ะเพราะเขาเข้ากันโดยธาตุ ธาตุของใครไร ธาตุที่ดี น้ำเข้ากับน้ำ ไฟเข้ากับไฟ นี้คุณงามความดีเข้ากับคุณงามความดี เราเข้าไปใกล้เรารู้ ใหม่ๆ เข้าไปนึกว่าเขาจะดี นึกว่าเขาจะดี เห็นไหม พอเข้าไปแล้วเห็นธาตุแท้ของเราที่ซึ่งของเราออก เราไม่ไปกับเขา ถ้าเราไปกับเขาเราจะเสียไปกับเขา ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม ดาบสองคม ธรรมะ เพราะเขาบอกธรรมะว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ เอาอันนั้นมาคาคมาหมาย มาบีบคั้นตัวเอง แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรามีหน้าที่ของเรา

คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร เรามีความเพียร ความวิริยะ ความอดสาหะ มีการกระทำของเรา ความดีก็คือความดี นี่เวลานั่งสมาธิภาวนาเราหลอกกันไม่ได้หรอก นี่เวลา ๑ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมงเพื่อจะให้จิตสงบ ถ้ามันสงบได้ก็สงบ ถ้ามันสงบไม่ได้มันก็เป็นความรู้ ความเห็นของเรา ถ้าความรู้ความเห็นของเรา ถ้าดูแลของเรารักษาของเรา มันหลอกกันไม่ได้หรอก เรารู้เราเห็นเอง มันจะเครียด มันจะกดดันขนาดไหนมันก็กดดันในใจเรา แต่ถ้ามันสุข มันสงบ มันระงับ มันเป็นความดีก็ความดีของเรา

แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมาจะ เกิดปัญญาขึ้นมา เวลาภาวนามยปัญญาเกิดขึ้น ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้น แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหม ยังต้องการสิ่งนี้ เทวดา อินทร์ พรหม ยังพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องการอริยทรัพย์ ทรัพย์อันนี้สูงต่ำกันที่ใจ ถ้าใจมันพัฒนา มันสูงขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์กับใจดวงนี้ แล้วใจดวงนี้ จากที่เป็นสัจจะ เป็นอริยสัจจะ จะเป็นธรรมเหนือโลก จะเป็นอกุศลธรรม ในใจของเราเราหาสิ่งนี้กัน

ของโลกไม่ประหลาด ในโลกมีอยู่แล้ว หามาก็ไม่มีสิ่งใดมันแปลกประหลาดหรอก แต่ใจนี้มันประหลาด มันแปลกประหลาด มันมหัศจรรย์นัก แล้วมันอยู่กับเรา ไม่ต้องไปแสวงหาที่

ไหนด อยู่ในใจนี้แหละ อยู่นิ่งๆ แล้วกำหนดลมหายใจ กำหนดพุทธานุสติแล้วคั่นว้ามัน หามัน นี้
งานของเรา งานอย่างนี้งานประเสริฐ งานของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง